

[Undervisningsministeren.]

heraf vil det være rimeligt, at det offentlige under disse forudsætninger overtager skolepengene, samtidig med at der ydes en øget uddannelsesstøtte til eleverne.

Jeg kan således ikke anbefale, at forslaget gennemføres isoleret fra det kommende lovforslag om erhvervsfaglige forsøgsuddannelser.

Sogaard: Det forslag, som venstre her har fremsat, kommer efter min opfattelse på et lidt ejendommeligt tidspunkt. Dels kunne man have fremsat det samme forslag allerede i sidste samling, hvor man dog havde regeringen, således at den daværende regering havde haft tid til bl. a. at fundere over, om forslaget ikke eventuelt burde kombineres med det forslag, som der nu foreligger udkast til i en betænkning, og som går ud på at skabe forsøgsuddannelser på erhvervsskoleområdet. Dels kunne man tænke sig, at forslaget kunne have ventet, hvis venstre endelig ønskede at fremsætte et sådant, indtil det nye forslag forelå, som ministeren her har gentaget vil blive fremsat inden så forfærdelig længe. Man kunne have kombineret det med det forslag, som vi jo godt ved hænger meget, meget nøje sammen med det forslag, som venstre her har fremsat. Jeg synes altså, at situationen er lidt ejendommelig, når venstre umiddelbart før fremsættelsen af et forslag, som har meget nøje sammenhæng med det foreliggende, kommer med en sådan delløsning på et problem.

Bortset herfra er vi i socialdemokratiet enige med forslagsstillerne om, at også lærlingeuddannelsen må frigøres fra skolepengeprincippet, og at lærlingelønninger i øvrigt burde forhøjes. Men det, man her foreslår fra venstres side, er som sagt kun den meget lille del af problemet, hvem der skal betale, hvem der skal have medindflydelse osv. på lærlingeuddannelsen. Det gælder læremesteren, det gælder kommuner, det gælder amter, og det gælder staten. Men det gælder ikke bare spørgsmålet om skolepenge, men også hvad læremestrene i øvrigt betaler, bl. a. til udstyrsanskaffelser, hvor staten jo dækker op til de 85 pct., og hvor læremesteren er med til at dække restbeløbet. Det gælder svendeprevegebyrerne, som er temmelig væsentlige. Der er altså nogle problemer på selve betalingsområdet, også

set fra læremestrenes side, som nok trænger til at vurderes i forbindelse med det forslag, som venstre her har fremsat.

Jeg tror i øvrigt, at man skal anskue lærlingeområdet økonomiske og uddannelsesmæssige funktioner samlet. Hvis man ikke gør det, skaber man nemlig for mange problemer, ikke mindst i forbindelse med en forhåbentlig heldig start for de nye forsøgsuddannelser, som er bebudet, og som mange i hvert fald ser hen til som en løftning af de faglige erhvervsuddannelser, som disse i en periode har trængt til. Da erhvervslivet i sin tid gik ind for at betale skolepenge til lærlingeskolerne, var det vel i erkendelse af, at man ville have medindflydelse fra mester side på selve lærlingeuddannelsen, og hvis man ville have det, måtte man naturligvis også være økonomisk involveret.

Jeg vil derfor gerne spørge venstre, om dette forslag er udtryk for, at man nu vil spænde det lokale erhvervsliv ude fra denne indflydelse, altså nu pr. 1. april 1972, således som forslaget jo lyder på. Jeg tror, mange erhvervskredse rundt om i landet vil spørge om det samme.

Venstre ved også, at både den lønmæssige og den skolepengemæssige del, som ministeren nævnte, er et aftaleforhold mellem de to hovedorganisationer på arbejdsmarkedet. Hver gang der har været forhandlet om lærlingelønninger, er skolepengene ofte af arbejdsgiverne blevet fremhævet som en andel, mestrene havde i udgifterne til lærlingeuddannelsen; denne har vel været en væsentlig årsag til, at man ikke har kunnet få hævet lærlingelønningerne væsentligt.

Det er rigtigt, som det er fremhævet, at lærlingelønnen ville blive hævet med ca. 800 kr. om året eller ca. 15 kr. pr. uge, hvis man lod skolepengene indgå som direkte løn, men jeg går ud fra, at forslagsstillerne ønsker, at alle lærlinge skal ligestilles på dette område, og det bliver de absolut ikke, hvis man blot indregner skolepengene direkte i lærlingelønnen. Der vil være væsentlige forskelle på dette område alt efter, hvor lang eller hvor kort tid man går på skole, og hvor kort eller lang tid man har i det praktiske arbejde hos læremester. Spørgsmålet er nemlig, hvad man vil gøre ved bl. a. den gruppe af lærlinge, som er omfattet af forsøget inden for metalindustrien, som jo nu er i fuld gang, hvor lærlingene i skoleperioderne